

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

БК7. СТРАХУВАННЯ В ТУРИЗМІ

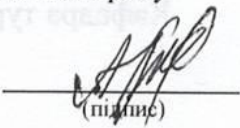
(вибірковий)

Спеціальність	242 Туризм і рекреація
Освітня програма	Туризм
Ступінь вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник:

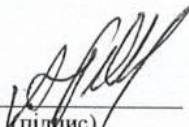

(підпис)

Олександр КОВАЛЕНКО, к.пед.н., доцент
(ім'я ПРІЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №16 від 10.06.2026 року Завідувач кафедри (підпис) <u>Олександр КОВАЛЕНКО</u> (ім'я ПРІЗВИЩЕ)
--	--

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

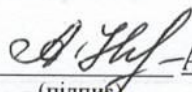
Олександр КОВАЛЕНКО
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Декан факультету, де реалізується ОП

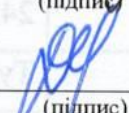

(підпис)

Наталія БОЛГОВА
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Анна НОВІКОВА (додається)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Лідія ДЯЧЕНКО (додається)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Марія БАРАНКО
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Страхування в туризмі		
2	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму		
3	Статус ОК	Вибірковий		
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	-		
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	ОПП Туризм Спеціальність 242 Туризм і рекреація		
6	Рівень НРК	6		
7	Семестр та тривалість вивчення	V семестр, 15 тижнів (денна форма навчання) VII семестр, 15 тижнів (заочна форма навчання) IX семестр, 15 тижнів (заочна форма навчання)		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна/заочна форма навчання		Самостійна робота денна/заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	Лабораторні
		30/-	44/2	-
10	Мова навчання	українська		
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Коваленко Олександр Вікторович, к.пед.н., доцент, завідувач кафедри туризму, ауд. 211e		
12	Контактна інформація	Ел. адреса: olexkovalenko@ukr.net		
13	Загальний опис освітнього компонента	Вивчення ОК дозволить здобувачам вищої освіти: зрозуміти теоретичні основи страхування в туризмі; сформулювати у майбутніх фахівців знання щодо сутності, видів та форм страхування в туристичному бізнесі; набути навичок страхової культури, що надасть змогу приймати кваліфіковані рішення у процесі діяльності підприємств туристичного бізнесу..		
14	Мета освітнього компонента	Мета ОК полягає в оволодінні основ теоретико-методичних та практичних навиків у сфері страхових взаємовідносин в туризмі, вивченні сутності і форм прояву ризику, що сприятиме об'єктивній оцінці економічних процесів, розумінню суті, місця та значення страхування в туризмі для успішного управління цими процесами.		
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОПП	Передумови відсутні		
16	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час вивчення ОК передбачає самостійне виконання практичних, тестових та інших завдань у визначені строки. Не допускаються плагіат, списування, фальсифікація результатів, використання чужих робіт без належного посилання. Використання інструментів ШІ дозволяється лише як допоміжного засобу для пошуку, аналізу та структурування інформації без підміни власного авторства здобувача. Відповідальність за достовірність, оригінальність і якість поданих робіт несе здобувач особисто. У разі порушення принципів академічної доброчесності застосовуються заходи відповідно до внутрішніх положень університету		
17	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6099		
18	Ключові слова	Туризм, страхування, безпека, страхові ризики, страхові відносини, страховий випадок, організація страхування.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН ₁	ПРН ₂	ПРН ₈	ПРН ₉	
ДРН 1. Застосовувати базові поняття теорії туризму, страхового менеджменту та положення національного й міжнародного законодавства для аналізу ризиків на ринку туристичних послуг та визначення правових засад взаємодії турфірм, страхових компаній і асистансу.	x	x			Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань.
ДРН 2. Ідентифікувати, аналізувати та безпомилково оформлювати основні види договорів страхування у туризмі (зокрема, медичне страхування, страхування від нещасних випадків, страхування фінансових ризиків та цивільної відповідальності) відповідно до встановлених галузевих регламентів.			x		
ДРН 3. Використовувати сучасні інформаційні, комунікаційні та спеціалізовані сервісні технології (зокрема онлайн-системи b2b-страхування, електронні кабінети агентів) для швидкого прорахунку, оформлення та верифікації страхових полісів споживачів.				x	
ДРН 4. Організовувати процес обслуговування клієнтів із суворим дотриманням міжнародних стандартів якості та норм безпеки, чітко координуючи алгоритм дій туристів та суб'єктів турбізнесу в разі настання страхового випадку (екстрені ситуації, медична евакуація, втрата багажу тощо).	x			x	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загал. бюджету часу. денна/заочна форма навчання		Реком. літ-ра	
	Аудитор. робота			Сам. роб.
	Лк	П.з.		
Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування у сфері туризму. 1.1. Сутність страхування як економічної категорії. 1.2. Характерні ознаки страхування. 1.3. Принципи страхування. 1.4. Місце і роль страхування в системі грошових відносин.	2	6/2	9/18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11- 16

Тема 2. Державне регулювання страхової діяльності в Україні. 2.1. Страхові відносини в системі цивільного права. 2.2. Основні напрями нагляду за страховою діяльністю. 2.3. Державне регулювання здійснення страхових операцій у сфері туризму.	4	4	10/19	2, 5, 7, 9, 11-16
Тема 3. Підходи до класифікації страхування. 3.1. Основні критерії класифікації у страхуванні. 3.2. Класифікація страхування за економічними ознаками. 3.3. Класифікація страхування за формами здійснення. 3.4. Класифікація страхування за юридичними ознаками..	4	6	9/18	1, 3, 4, 6, 11-16
Тема 4. Страхові ризики і їх оцінка. 4.1. Страховий ризик як економічна категорія. 4.2. Класифікація страхових ризиків. 4.3. Управління страховими ризиками. 4.4. Поняття страхового тарифу і його структури.	4	4	10/19	5, 8, 10, 11-16
Тема 5. Організація страхової діяльності. 5.1. Організаційні форми страхової індустрії. 5.2. Порядок створення і реорганізації страхових компаній. 5.3. Зовнішнє і внутрішнє середовище страхової компанії. 5.4. Принципи розміщення страхових резервів.	4	6	9/18	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11-16
Тема 6. Особисте страхування туристів. 6.1. Особисте страхування як форма страхового захисту. 6.2. Поняття й особливості страхування життя. 6.3. Медичне страхування. 6.4. Умови виплати сум страхового відшкодування в особистому страхуванні.	4	6	10/19	2, 5, 7, 9, 11-16
Тема 7. Майнове страхування в туристичній індустрії. 7.1. Сутність і особливості майнового страхування в тур. індустрії. 7.2. Класифікація майнового страхування в тур.індустрії. 7.3. Страхування майна підприємств. 7.4. Страхування особистого майна туристів.	4	6	9/18	1, 3, 4, 6, 10, 11-16
Тема 8. Страхування відповідальності в туризмі. 8.1. Поняття і характеристика страхування відповідальності. 8.2. Страхування професійної відповідальності. 8.3. Страхування відповідальності роботодавців. 8.4. Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземного автомобільного транспорту. 8.5. Страхування відповідальності власників повітряних суден. 8.6. Страхування відповідальності судновласників.	4	6	10/19	4, 5, 8, 10, 11-16
Всього за семестр	30	44/2	76/148	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кільк. годин денна/заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк. годин денна/заочна
ДРН 1. Застосовувати базові поняття теорії туризму, страхового менеджменту та положення національного й міжнародного законодавства для аналізу ризиків на ринку	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем.	74/ 2	Опрацювання незнайомих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за	76/ 148

туристичних послуг та визначення правових засад взаємодії турфірм, страхових компаній і асирансу.	Проведення практичних робіт (виконання завдань відповідно до кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами відповідей. Проведення консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.		відповідними темами. Написання рефератів або виконання індивідуального завдання (з обраної тематики). Аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт, а також реферату або індивідуального завдання.	
ДРН 2. Ідентифікувати, аналізувати та безпомилково оформлювати основні види договорів страхування у туризмі (зокрема, медичне страхування, страхування від нещасних випадків, страхування фінансових ризиків та цивільної відповідальності) відповідно до встановлених галузевих регламентів.				
ДРН 3. Використовувати сучасні інформаційні, комунікаційні та спеціалізовані сервісні технології (зокрема онлайн-системи b2b-страхування, електронні кабінети агентів) для швидкого прорахунку, оформлення та верифікації страхових полісів споживачів.				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль I			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	32 балів / 32%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль I)	12 балів / 12%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль II			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	32 балів / 32%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль II)	12 балів / 12%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	12 балів / 12%	Протягом 11-13 тижнів

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8 балів
Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками та незахищена	Робота виконана з незначними помилками, здобувач не достатньо орієнтується в матеріалі	Робота виконана вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі

Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Кожен тест включає 12 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал			
Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	0 балів	1-5 балів	6-11 балів	12 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення рефератів або індивідуальних завдань	Протягом 1 тижня після виконання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навчальний посібник. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.
2. Ситник Н. С., Стасишин А. В., Попович Д. В. Страхування : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 512 с.
3. Васильєва Т., Козьменко С., Козьменко О. Нові вектори розвитку страхового ринку України : монографія. Суми : «Університетська книга», 2022. 315 с.
4. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посібн. Суми : Сумський державний університет, 2024. 350 с.
5. Опальчук Р. М. Страховий менеджмент : навч. посіб. Київ : ЦП «Компринт», 2023. 251 с.
6. Сосновська О. О. Страхування: навч. посіб. Київ : ун-т ім. Б. Грінченка, 2025. 328 с.
7. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2024. 221 с.
8. Страхування у туризмі, рекреації та готельно-ресторанному бізнесі: навч. посібн. Видання друге, доповнене, перероблене. /М. П. Мальська, О. М. Гаталяк, В. В. Стецький. Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2026. 205 с.
9. Гаталяк О. М., Стецький В. В. Страхування у туризмі: навч. посібн. Львів : ЛНУ ім. Ів. Франка, 2025. 114 с.
10. Страхування в сфері туризму та готельно-ресторанній справі : навчальний посібник / уклад. І. І. Січка. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2025. 423 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

11. Шишпанова Н. О. Страхування в туризмі. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Туризм» денної та заочної форм здобуття вищої освіти. Миколаїв, 2026. 35 с.
12. Полторак А. С., Бобровська Н. В., Шишпанова Н. О. Страхування в туризмі. Курс лекцій для здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти 2-го року очної (денної) форми навчання спеціальності «Туризм і рекреація». Миколаїв, 2026. 86 с.

6.2. Додаткові джерела

13. Про туризм : закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР ; станом на 15 листопада 2024 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-vp#Text>
14. Про страхування : закон України від 18.11.2021 № 1909-IX ; станом на 1 січня 2025 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
15. Forinsurer – аналітичний портал страхового ринку. URL: <https://forinsurer.com>
16. Insurance Europe – European insurance statistics. URL : <https://www.insuranceeurope.eu>